

6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Відомості ВРУ. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 15.04.2018).
7. Про внутрішній водний транспорт: проект закону України від 16.06.2017 № 2475a-3 / Відомості ВРУ. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62046 (дата звернення 15.04.2018).

Ключові слова: порт, річковий порт, морський порт, термінал, річковий термінал.

Науковий керівник: к.ю.н., с. н.с., доцент Аверочкина Т. В.

Хоружа Вероніка Валентинівна

студентка 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

НА ШЛЯХУ ДО СТВОРЕННЯ МОРСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Система органів управління морським транспортом в Україні пройшла досить еволюційний шлях, як в функціональному, так і в організаційному зрізі.

Першим в історії незалежності України органом, що відповідав за формування і реалізацію державної політики у даній сфері була Державна адміністрація морського транспорту України (Укрморфлот), створена в 1992 році. У відання Укрморфлоту передавались пароплавства, порти, заводи, а також інші розташовані на території України підприємства, установи й організації, що були підпорядковані Міністерству морського флоту СРСР [1]. Надалі її функції передавались до інших новостворюваних та реорганізованих органів, зокрема Міністерства транспорту, Державної служби морського і річкового транспорту України, Міністерства транспорту та зв'язку, Державної інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті (Укрморрічінспекція) тощо.

Наразі функції з формування та реалізації державної політики у сфері морського та річкового транспорту, а також щодо управління об'єктами державної власності, у т.ч. морськими торговими портами, покладено на Міністерство інфраструктури України. Основну частину функцій по забезпеченню безпеки торговельного мореплавства покладено на Державну службу України з безпеки на транспорті. Функції портової влади, тобто забезпечення безпеки мореплавства в портах, утримання та розвиток стратегічно важливої інфраструктури, розробка та виконання планів розвитку портів і т.п., покладається на Адміністрацію морських портів України [2].

Наприкінці 2017 року Кабінетом Міністрів України було зроблено крок до реформування існуючої системи управління у сфері морського транспорту. Так, 6 вересня 2017 року було прийнято Постанову КМУ № 1095 «Про утворення Державної служби морського та річкового транспорту України», якою було проголошено створення якісно нового органу у даній сфері – Морської адміністрації. Разом з Постановою КМУ № 1095, було прийнято Положення КМУ «Про Державну службу морського та річкового транспорту України» (далі – Положення).

Слід зазначити, що створення Морської адміністрації є однією із необхідних умов успішного аудиту ІМО, що має вперше відбутися на початку 2018 року. Вдалий аудит ІМО забезпечить підтвердження статусу України як морської держави, а також міжнародне визнання українського диплома моряка, прапора судна і порту, екологічних стандартів тощо. Крім того, це дозволить завершити реформу морської галузі, розпочату у 2013 році з прийняттям Закону України «Про морські порти України».

Міністр Інфраструктури В. Омелян наголошує на тому, що: «Створення Морської адміністрації разом зі зниженням портових тарифів і зборів, залученням світових інвесторів дозволить збільшити обсяги вантажопотоку через українські порти, посилити роль України як країни-транзитера в Чорноморському регіоні та розвивати міжнародні транспортні коридори» [3].

Відповідно до Положення, а також відповідно до п. 5 ч. 8 р. III Постанови КМУ від 14 вересня 2014 № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», діяльність Державної служби морського та річкового транспорту України буде спрямовувати та координувати КМУ через Міністра інфраструктури [4].

Морську адміністрацію буде створено як юридичну особу публічного права, що матиме печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

Державна служба морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація) існуватиме як центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах морського та річкового транспорту, торговельного мореплавства, судноплавства на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства, а також у сфері безпеки на морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості).

Крім визначених вище основних завдань, відповідно до Положення, Морська адміністрація: вноситиме на розгляд Міністра інфраструктури пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сферах морського та річкового транспорту, торговельного мореплавства, судноплавства на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства, а також у сфері безпеки

на морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості); забезпечуватиме виконання зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях, діяльність яких пов'язана з морським та річковим транспортом, торговельним мореплаванням, судноплаванням на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічним забезпеченням мореплавства (крім суден флоту рибної промисловості); забезпечуватиме дотримання і виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами України у сферах морського та річкового транспорту, торговельного мореплавства, судноплавства на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства; здійснюватиме державний нагляд (контроль) за безпекою на морському та річковому транспорті, за торговельним мореплаванням, судноплаванням на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічним забезпеченням мореплавства (крім суден флоту рибної промисловості); надаватиме в передбачених законом випадках адміністративні послуги у сфері морського та річкового транспорту.

Новий орган представлятиме Україну на міжнародному рівні, видаватиме ліцензії на перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та відходів морським і річковим транспортом, реєструватиме судна в Державному судновому реєстрі України і Судновій книзі України тощо.

В результаті створення Морської адміністрації Укртрансбезпека та АМПУ будуть позбавлені контролюючих функцій в українських портах.

Положення передбачає створення територіальних органів Морської адміністрації, з метою здійснення її функцій на місцях.

Морську адміністрацію очолюватиме Голова, який буде призначатися на посаду та звільнятися з посади Кабінетом Міністрів України за пропозицією Комісії з питань вищого корпусу державної служби відповідно до законодавства про державну службу. Голова Морської адміністрації матиме двох заступників, у тому числі одного першого.

Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції Морської адміністрації, обговорення найважливіших напрямів діяльності в Морській адміністрації зможе утворюватися колегія.

Граничну чисельність державних службовців та працівників Морської адміністрації буде затверджувати Кабінет Міністрів України. Структуру апарату Морської адміністрації буде затверджувати Голова Морської адміністрації за погодженням з Міністром інфраструктури. Штатний розпис і кошторис апарату Морської адміністрації буде затверджує Голова Морської адміністрації за погодженням з Міністерством фінансів [5]. Наразі, передбачається, що в Адміністрації працюватиме 226 осіб, з яких 165 – в центральному корпусі.

Державна служба морського та річкового транспорту (Морська адміністрація України) буде створена з 1 серпня цього року.

Таким чином, створення Морської адміністрації — це довгоочікуваний крок на шляху до реформи морських портів, що є необхідною умовою успішності аудиту ІМО. Крім того, Державна служба морського та річкового транспорту забезпечить розвантаження діяльності існуючої системи органів управління у сфері морського транспорту та посилить роль України як морської держави на міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. Про створення Державної адміністрації морського транспорту України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.01.1992 р. № 4. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4-92-п>
2. Шемаев В. Морская администрация: международный опыт и задания для Украины / В. Шемаев // Центр транспортных стратегий — 2016 — 4 октября. — [Електронний ресурс]. — Режим доступа: http://cfts.org.ua/blogs/morskaya_administratsiya_mezhdunarodnyy_opyt_i_zadaniya_dlya_ukrainy_164
3. Рябова С. Віддати швартові: навіщо Кабмін створює Морську адміністрацію / С. Рябова // Mind. — 2018. — 19 січня. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20180701-viddati-shvartovi-navishcho-kabmin-stvoryue-morsku-administraciyu>
4. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-п>
5. Положення про Державну службу морського та річкового транспорту України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 р. № 1095. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1095-2017-п>

Ключові слова: управління морським транспортом, Морська Адміністрація, Аудит ІМО, реформування морських портів, морський порт.

Науковий керівник: к.ю.н., с. н.с., доцент Аверочкіна Т. В.

Чепрас Антоніна Іванівна

студентка 1-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЗВИТОК ПРИБЕРЕЖНИХ ТЕРИТОРІЙ

Прибережна територія моря — найважливіший географічний об'єкт, розташований в прикордонній зоні між гідросферою і літосферою; це не тільки смуга взаємодії між сушею і океаном і не окремий компо-